

Karsai Sándor emlékház

Vámosatya község önkormányzata 2018-ban már rendelkezett két látványtárral, amihez megvásároltak és rendbe tettek régi épületeket. Ekkor a község legidősebb házát újították fel. A lefestett tűzfalra Wass Albert szavait írták: „Tiszteld őseidet, mert rajtok keresztül nyertél életet és örököltél Istent és Hazát.”

A kis omladozó házat le is bonthatták volna, de akkor hol lenne a tisztelet őseik iránt? A kis ház fontos felkiáltójel lett a faluban. Rákiált az erre járóra, hogy gyere be, nézz körül és tanulj! Tanulj őseid tetteiből, sikereiből és elkövetett hibáiból.

Karsai [Karai] Sándornak nincsenek sem vámosatyai sem beregi kötődései. Fotói a közeli Aranyosapátiból kerültek Vámosatyára. Nick Ferenc az Adrianus Alapítvány elnöke ajánlotta fel Vámosatya önkormányzatának Karai Sándor fotóművész hagyatékát, miután 2003. január 22-én az Alapítvány a magyar kultúra lovagjává avatta. 2004 szeptemberében agyvérzést kapott és három évre rá, 2007-ben elhunyt.

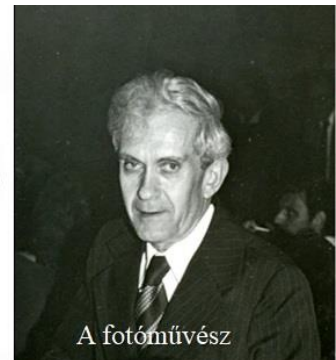

A haditudósító

Kibédi Ervin színművész dedikált
fotó. Karsai Sándor fotója 18x12 cm

A megtévesztő
kép felirat

A fotóművész

Eredeti neve nem Karsai, hanem Karai Sándor volt. Miért lett Karaiból Vámosatyán Karsai? Mert a neves magyar művészekről készült fotóin ez a név szerepel. Ezt a nevet ismertük meg, miközben Vámosatyán a róla elnevezett emlékház kiállításaihoz feleségemmel sajtófotóit rendezgettük. A fotók között számos művész, író, festő dedikált fotójával találkoztunk.

Kibédi Ervin színművész még Szerémi úti otthonában is felkereste, hogy portrét rendeljen a művésznél. Ezen a fotón is Karsai Sándor név szerepel. Életét jobban megismerve döntöttünk úgy, hogy a Karsai név mellett tesszük le a voksunkat. Karai Sándor sohasem használt művésznevet, talán az a Karsai elírás sem lehet véletlen. A vámosatyai Karsai Sándor fényfelírt gondolatai Vámosatyán a ma turistáihoz szólnak.

Karsai [Karai] Sándor, mint sajtófotós, az 1950-es években együtt ment a helyszínre az újságíróval és készített nagyon sok fotót az akkori pártpropaganda által kijelölt témáról. Az elkészült fotókból egy, vagy csak néhány került az újságba a kommunista politikát dicsőítő cikk illusztrációjaként. A többit a fotósok általában megsemmisítették. Karsai [Karai] Sándor megőrizte ezeket, hogy figyelmeztessen minket, a dicsőítő cikk és a cikkhez kiválasztott fotó nem a valóságot ábrázolja. A valóság itt néz ránk ezekből, a sajtóban soha meg nem jelent, szomorú szemekből. A képeket e cikk írója látta el feliratokkal.

A Karsai [Karai] Sándor fotóiból készült tárlat „Propaganda és valóság (1953–1956)” címmel két témát dolgoz fel. Az egyik kiállítás az 1956 tavaszi jeges árvíz miatt keletkezett károk helyreállítási munkáit mutatja be, amibe bevonták a honvédség állományát is. Az újságcikk hősiesség helytállásáról, nagy örömmünnepről számol be, de a képeken szereplő civilek és katonák arcán nem ez tükröződik. Hogy miért, az a kiállítás megtekintése során kiderül.

A másik tárlat a mezőgazdaság magas színvonalú gépesítéséről szóló sajtótudósítás mellé készült fotókból készült. A képeken szereplő 19. századi gőzgépek a 20. század 50-es éveiben már nem számítottak modern technikának. A sajtó ezekről a problémákról nem számolhatott be, azonban Karsai [Karai] Sándor fotói megőrizték a nyomorúságos valóságot.

A gőzgépek a kiegyezés körüli években számítottak modernnek.

Napjainkra a Bockereki erdő, a gótikus református templom, a Büdy vár, a falutörténeti látványtárak, a Történelmi Emlékpark, a Büdy-vár látogatóközpont mellett a Karsai Sándor emlékház is a turisták színvonalas időtöltésének színtere Vámosatyán.

A témáról bővebben Vámosatya honlapján (www.vamosatya.hu) lehet olvasni.

Szabó József János

A cikk Vámosatya önkormányzatának és polgármesterének hozzájárulásával készült.